

bindelse med en omdannelse af realkreditinstituttet til aktieselskab har modtaget aktierne i dette selskab), Kreditforeningen af Kommuner i Danmark, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Danmarks Skibskreditfond og Dansk Eksportfinansieringsfond.

Realkreditinstitutternes virksomhed og kursgevinstloven

96. Institutternes virksomhed kan deles i to dele. Den ene del angår institutternes egne midler svarende til reservefonde, henlæggelsesfonde etc. Denne del er uden videre omfattet af den generelle skattepligt efter kursgevinstloven.

Den anden del angår institutternes vedtægtsmæssige og lovregulerede låneformidling. Den skattemæssige behandling af størstedelen af denne virksomhed reguleres særskilt i kursgevinstloven. De særlige regler er begrundet i, at realkreditinstitutternes obligationslån typisk udstedes i overensstemmelse med det såkaldte balanceprincip. Ifølge den tidligere gældende lov om realkreditinstitutter skulle der være nøje overensstemmelse mellem et realkreditlån og de obligationer, der er udstedt til finansiering af lånet. Balanceprincippet indebærer for det første, at der er overensstemmelse mellem det modtagne pantebrevs hovedstol og de udstedte obligationers pålydende værdi, og for det andet at der er balance mellem låntagers betalinger til realkreditinstituttet og realkreditinstituttets betalinger til obligationsejerne. Dermed vil der være overensstemmelse mellem instituttets kursgevinst på det modtagne pantebrev og instituttets kurstab på de udstedte obligationer.

Efter kursgevinstlovens almindelige regler ville realkreditinstituttet blive beskattet af kursgevinsten på pantebrevet, men ville ikke have fradragsret for det tilsvarende kurstab på obligationerne, hvis disse er blåstemplede. Den manglende fradragsret følger af bestemmelsen i § 5, stk. 4, der afskærer debtors fradragsret i tilfælde, hvor kursgevinster vil være skattefrie hos private obligationskøbere.

For at undgå denne utilsigtede beskatning af kursgevinster på pantebrevene uden samtidig fradragsret for de tilsvarende kurstab på obligationerne, som kursgevinstlovens almindelige regler ville føre til, er størstedelen af realkreditinstitutternes nuværende udlånsvirksomhed efter § 8 A fritaget for kursge-

vinstlovens almindelige bestemmelser. Fritagelsen indførtes ved lov nr. 281 af 13. maj 1987 og fik virkning fra 1987, dvs. samtidig med at institutterne blev indkomstskattepligtige.

97. Det hidtidige balanceprincip er ved lov nr. 841 af 15. december 1989 (realkreditloven) blevet afløst af et generelt balanceprincip, der ikke indebærer krav om sammenhæng mellem det enkelte lån og nogle bestemte obligationer, der er udstedt til finansiering af lånet. Kravet til balance vedrører nu forholdet mellem de samlede indbetalinger fra låntagerne og instituttets samlede pligtige udbetalinger til obligationsejerne.

Der har derfor som udgangspunkt ikke længere været grundlag for at opretholde særlige friholdelsesregler vedrørende institutternes fremtidige virksomhed. Da institutterne imidlertid antages fortsat at ville yde en del af deres lån på samme måde som hidtidige obligationslån, der opfylder det tidligere gældende balanceprincip, friholdes institutterne fra beskatning i forbindelse med sådanne obligationslån eller lån på grundlag af andre værdipapirer.

I forbindelse med ændringen af realkreditloven justeredes kursgevinstloven, idet § 8 A bl.a. kom til at omfatte udtrykkelige bestemmelser om særlige typer af lån, jf. § 8 A, stk. 1, nr. 2-4. De justerede bestemmelser fik virkning fra og med indkomståret 1990.

98. Ved lov nr. 394 af 6. juni 1991 blev mindsterentereglen ophævet for fordringer i fremmed valuta, og § 5, stk. 4, om manglende fradragsret for kurstab ved indfrielse til overkurs blev derfor ændret således, at bestemmelsen ikke længere omfatter gæld i fremmed valuta. Dermed bortfaldt grundlaget for at opretholde den særlige regel om obligationslån i § 8 A, stk. 1, nr. 1, for så vidt angår fremmed valuta. Ved lovændringen i 1991 foretoges yderligere en præcisering af § 8 A, stk. 1, nr. 1; bestemmelsen har virkning for lån og værdipapirer, der stiftes henholdsvis udstedes i indkomståret 1990 eller senere.

Udlånsvirksomhed omfattet af § 8 A

99. Bestemmelsen i § 8 A, stk. 1, nr. 1, omfatter herefter alene lån, hvor balanceprincippet er opfyldt. De nævnte lån omfattes, uanset om långivningen sker på grundlag af obligationer eller andre værdipapirer.